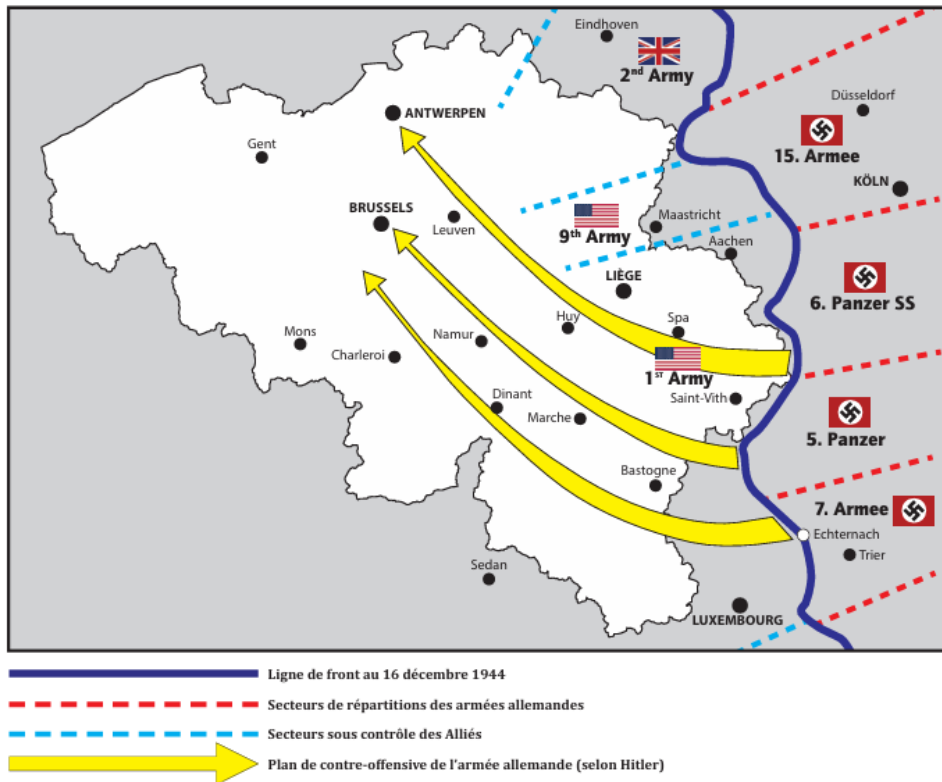

Start :

L'opération « Wacht am Rhein » • 16 décembre 1944

In de herfst van 1944 stopte de opmars van de Anglo-Amerikaanse geallieerden terwijl deze in zicht waren van de Duitse grens.

Het geallieerde opperbevel is van mening dat de aard van het terrein en de winterse weersomstandigheden de Duitsers ervan zullen weerhouden om in deze bosrijke en ruige sector aan te vallen.

Bovendien waren de geallieerden ervan overtuigd dat nazi-Duitsland op de rand van ineenstorting stond.

Maar sinds 16 september heeft Hitler de wens geuit om hen de komende maanden over de Ardennen richting Antwerpen aan te vallen om hun troepen te verdelen. De Führer moet een grote slag toebrengen om de situatie te herstellen.

Deze operatie is de laatste kans (Wacht am Rhein) om Duitsland te redden. Drie Duitse legerkorpsen (6e Panzer SS, 5e Panzer en 7e Leger) krijgen de opdracht om de doorbraak van het Ardennenmassief zoals in 1940 te herhalen. Het 15e Leger zal de noordelijke zijde van de 6e Panzer SS beschermen.

Op 16 december 1944 om 05.30 uur begon het Duitse tegenoffensief.

Voor de Amerikaanse eenheden was de verrassing totaal.

Maar de reactie was snel en de Amerikaanse divisies hielden stand en deden een tegenaanval. Het Duitse offensief vertraagt, raakt uitgeput en trekt zich terug. De geallieerden gingen vervolgens op weg naar het hart van de Rijn.

Vier maanden later ondertekende Duitsland zijn capitulatie.

Maar ook...

In tegenstelling tot wat vaak wordt gedacht, was het niet de oude maarschalk Von Runstedt, toen 70 jaar oud, die het idee had voor dit offensief richting Antwerpen door de Ardennen, maar Hitler zelf. De maarschalk keurde zelfs de operatie af, omdat hij geloofde dat hij over te zwakke middelen beschikte om zo'n diepgaande actie uit te voeren.

"D" Day, aanvankelijk gepland op 27 november, werd verschillende keren uitgesteld voordat de noodlottige datum werd vastgesteld. De weersvoorzichten voorspelden mistig weer voor de volgende dagen, dat niet bevorderlijk zou zijn voor de tussenkomst van de geallieerde luchtvaart.

Het eerste doel van het offensief was de Maas, van Givet tot Luik. In een tweede fase moesten de pantserdivisies Antwerpen bereiken, een essentieel centrum voor het behoud van de Anglo-Amerikaanse strijdkrachten, en een omsingeling uitvoeren die zo'n dertig tot vijfendertig geallieerde divisies, die zich ten noorden van de bres bevonden, in de val zou lokken.

Pas op de dag van 17 december beseftte het geallieerde commando de grote middelen die de vijand had ingezet en de ernst van de situatie.

Er worden twee grote gaten geopend in de voorkant van het 8e Legerkorps, waardoor de "Panzerdivisies" naar binnen kunnen stormen.

In het noorden leek de regio Elsenborn en Monschau stand te houden en in het zuiden leek de Duitse aanval zich niet ten zuiden van Escheternach uit te breiden. Ook is Generaal Eisenhower van plan de scharnieren van de penetratie stevig vast te houden, in het bijzonder de regio Moschau, in het noorden en die van Bastenaken, in het zuiden, om de vijand elke penetratie ten westen van de Maas, in de regio Luik-Namen, te verbieden. Vervolgens een tegenaanval doen met het leger van generaal Patton in de richting van Bastenaken-Keulen.

Montgomery haastte zich om de toegangen tot Brussel en Antwerpen te beschermen en liet tijdelijk het puntje van het Duitse offensief oprukken richting Namen en Dinant.

De situatie in Marche-en-Famenne na het offensief:

Op 19 december ontving de 84e Infanteriedivisie van generaal Alexander R. Bolling het bevel Duitsland te verlaten en ongeveer 120 kilometer naar het zuiden te trekken.

De 84e Infanteriedivisie kwam op 20 december onder controle van het 7e Korps en om 9.00 uur verliet generaal Bolling zijn hoofdkwartier in Palenberg, ten zuiden van Geilenkirchen, in het gezelschap van twee stafofficieren, een kamphulp en vier militaire politieagenten, op weg naar de Belgische Ardennen. De twee auto's bereiken eerst het hoofdkwartier van het 1e Amerikaanse leger, in Chaudfontaine. Generaal Hodges heeft geen informatie over de situatie, maar hij geeft generaal Bolling de opdracht zijn eenheden in de omgeving van Marche te verzamelen.

De twee voertuigen vertrekken en komen langs Werbomont, waar de 82ste Airborne Division zojuist haar hoofdkwartier heeft geopend op een steenworp afstand van dat van het 18th Airborne Corps. De acht reizigers vernemen dat de route die zij hebben gevolgd elk moment kan worden afgesloten. De kleine stoet bereikte Marche rond 19.00 uur. Generaal Bolling realiseert zich dat de situatie anders is dan dewelke hem in Chaudfontaine werd beschreven.

Er heerst een sfeer van paniek in de stad. Scholen sloten hun deuren.

Het instituut Saint-Remacle wordt opgevorderd, elke uitgang naar de straat is verboden van 18.00 uur tot 07.00 uur. De controles van voorbijgangers worden strenger omdat ze op de hoede zijn voor spionnen.

Hij vond de commandopost van het **51st Combat Engineering Battalion**, waarvan de ingenieurs verschillende wegversperringen hadden opgeworpen, waaronder een op de rijksweg 4, 5 km ten noorden van de Ortheuville-brug.

Luitenant-kolonel Fraser, hun commandant, rapporteerde vijandelijke pantservoertuigen ten zuiden van de posities van zijn mannen, maar voorlopig rukten de Duitsers, afgezien van enkele patrouilles, niet op in de richting van Marche.

Niemand onder de Amerikanen heeft de 116e en 2e Panzer-Divisionen nog geïdentificeerd en als deze niet onmiddellijk via National 4 oprukken, is dat te wijten aan een gebrek aan brandstof.

Op 20 december was er de "Fog of War", de totale mist die de sfeer zeer gespannen maakte tijdens de eerste uren van de aanwezigheid van de 84e Divisie in Marche.

*"We hoorden allerlei geruchten; we vernamen dat de Duitsers een doorbraak hadden bereikt; we hoorden dat er een groot offensief was; Er heerste verwarring en het enige dat we wisten was dat we in beweging waren. Het was iets meer dan een maand geleden dat we **aan het front** waren en we waren gewend om per vrachtwagen te reizen, maar deze keer reden we 's nachts en de bevelen veranderden voortdurend.*

We hadden geen idee wat er het volgende ogenblik zou kunnen gebeuren.

Aan het einde van de reis bereikten we Marche, in België. Onze orders waren nog steeds onduidelijk, behalve dat we de stad kost wat kost moesten behouden. »

Verhaal door Donald Phelps – transmissie onderofficier bij compagnie K van het 333rd Infanterie Regiment

Er blijft slechts één zekerheid over: de opdracht om kost wat kost vast te houden!